

Грищенко Д. А.
*студентка 2-курсу факультету
прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)
Національного університету «Одеська юридична академія»*

АДВОКАТ ТА ЙОГО РОЛЬ В СУСПІЛЬСТВІ

Втілюючи в життя політику правової, демократичної та соціальної держави, Україна звела у пріоритет своєї діяльності права та свободи людини та громадянина. Гарантія забезпечення законності та правопорядку, інтересів фізичних та юридичних осіб реалізується у вигляді діяльності правоохоронних органів.

Ключове місце у системі правоохоронних органів займає адвокатура, не будучи при цьому ланкою в системі органів публічної влади, однак частиною громадянського суспільства.

Будучи професійним, самоврядним співтовариством, адвокатура має велике значення в процесі захисту прав і свобод людини, інтересів суспільства та організацій, а також усієї держави в загалом.

Правоохоронна функція адвокатури загалом зводиться до надання кваліфікованої (професійної) юридичної допомоги та забезпечення доступу до правосуддя для громадян та організацій [1, с. 87].

Закріпленої мети адвокатура досягає у вигляді надання послуг з правового консультування, складання документів правового характеру (договорів, претензій, скарг, клопотань, позовних заяв і т. д.), організації юридичного захисту та здійснення представництва інтересів довірителів у державних органах і, зокрема, у судах, поширення правової освіти широкого кола осіб, ліквідації правового нігілізму в суспільстві та формування поваги до закону, прав та свобод інших громадян.

Щодо самого механізму здійснення правоохоронної діяльності, завданням адвокатури є зведення до нуля фактів допущення процесуальних помилок працівниками правоохоронних органів, які впливають на об'єктивність, справедливість та законність при прийнятті ними рішень [2, с. 203].

Зокрема, адвокати за допомогою складання процесуальних документів (клопотань, скарг, заперечень тощо) звертають увагу компетентних органів та посадових осіб на ймовірність допущення судових та слідчих помилок, роблять дії до запобігання такого роду помилок, а також ліквідації наслідків та відновлення порушеного права.

Вказана кропітка робота дозволяє надати позитивний ефект на правозастосовну практику правоохоронних органів, гарантувати дотримання чинного законодавства всіма посадовими особами та учасниками всіляких правовідносин.

Знищуючи стереотип, що склався, про недоступність послуг адвоката звичайній людині, слід зазначити, що чинне законодавство передбачає широкий перелік підстав та обставин, за яких саме адвокатами надається кваліфікована юридична допомога тим, хто її потребує, у тому числі на безоплатній основі.

Безкоштовна юридична допомога надається слабо захищеним у правовому, фінансовому та соціальному плані категоріям громадян (інваліди, ветерани, незаможні), а також з питань захисту конституційних прав людини та громадянина (трудові, соціальні права, захист прав власності, життя та здоров'я), що відповідним чином характеризує адвокатське співтовариство.

Професіоналізм та якість правової допомоги, що надається адвокатами, забезпечується за рахунок неухильного дотримання жорстких вимог та вироблених принципів.

Адвокатська етика поширюється на взаємовідносини адвокатів між собою, відносини адвокатів з довірителями (клієнтами). Порушення адвокатом етичних вимог неприпустиме та контролюється органами корпоративного самоврядування адвокатури.

Кожен адвокат ставить у пріоритет професійний обов'язок, честь, совість, обов'язковість, доброчесність у взаєминах з довірителями та іншими адвокатами, виробляє у собі нетерпимість до несправедливості і загалом формує свій позитивний імідж як на професійній ниві, так і в суспільному житті. До речі, аморальна поведінка адвоката у приватному житті, тобто не при наданні правової допомоги нужденним, може спричинити застосування до нього дисциплінарних заходів за дії, що ганьблять горде звання адвоката [3, с. 95].

Основне завдання адвоката у взаємовідносинах з довірительом має полягати у досягненні позитивної мети та юридичного результату на користь останнього, при цьому адвокат має керуватися виключно чинним законодавством.

Активність адвоката може виражатися у наданні допомоги у збиранні та оформленні доказів, пошуку альтернативних варіантів вирішення конфлікту, у тому числі через укладання мирової угоди, що неможливо без повноцінного та досконалого розуміння конфлікту, що виник.

Важливим аспектом діяльності адвоката є не лише формування та зміцнення власної позиції, але також і в критичному аналізі та перевірці на спроможність позиції процесуального опонента.

Для підвищення ролі адвокатської спільноти у правозахисній діяльності слід підвищити рівень кваліфікації адвокатських кадрів, розширити права адвокатів під час надання юридичної допомоги, істотно поліпшити інформаційно-технічну базу [4, с. 9].

Крім об'єктивних факторів, що впливають на якість адвокатської діяльності, існує низка суб'єктивних причин, які негативно впливають на

процеси у сфері надання кваліфікованої юридичної допомоги, зокрема: низький рівень правової культури суспільства, суттєві недоліки у роботі всієї системи правоохоронних органів, слабе фінансово-економічне забезпечення всієї правоохоронної системи та ін.

Список використаної літератури:

1. Адвокатура України : Збірник нормативно-правових актів / Г. В. Барабаш, Ю. М. Крамаренко, О. С. Тарасенко, С. А. Шалгунова, О. В. Шамара / за заг. ред. Шалгунової С. А. Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2020. 236 с.
2. Щербя В. М. Кримінальне провадження в суді присяжних: порівняльно-правове дослідження: дис. ... канд. юрид. наук.; Київ, 2015. 276 с.
3. Бакаянова Н. М. Функціональні та організаційні основи адвокатури України : дис. д-ра юрид. наук ; 12.00.10. Одеса, 2017. 395 с.
4. Тацій Л. В. Юридична природа адвокатури в системі захисту прав і свобод людини і громадянина : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 ; Харків. нац. ун-т внутр.справ. Харків, 2008. 20 с.

Науковий керівник: старший викладач кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» **Курганський Олександр Валерійович**